

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ТА ІНКЛЮЗИВНІЙ
ОСВІТІ
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
підготовки доктора філософії

Силабус освітнього компонента «Методологія наукових досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті» підготовки доктора філософії

Розробник: Сидорук Ірина Ігорівна, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____ Зоряна Мацюк

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри: _____ (Кузава І.Б.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	Галузь знань <u>A Освіта</u> Спеціальність <u>A6 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма <u>Спеціальна освіта</u> Освітній рівень: третій (освітньо-науковий рівень вищої освіти)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>1</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр <u>1-ий</u>
		Лекції <u>4</u> год.
		Практичні (семінарські) – <u>4</u> год. Лабораторні <u>_</u> год. Індивідуальні <u>_</u> год.
		Самостійна робота - <u>98</u> год. Консультації - <u>14</u> год. Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ППП Сидорук Ірина Ігорівна

Науковий ступінь: доктор педагогічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +380953092902

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ОК) «Методологія наукових досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач ступеня доктора філософії; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – оволодіння методологією та методами наукового дослідження в галузі спеціальної та інклюзивної освіти, формування системи знань, вмінь, компетентностей, необхідних для самостійного виконання наукових досліджень, отримання необхідного методологічного й організаційного підґрунтя для здійснення фахової науково-дослідної роботи та її презентації науковій спільноті; підготовка здобувачів освітньо-наукового рівня до попереднього обговорення дисертації на фаховому семінарі та до її захисту.

Завдання ОК:

– забезпечити високий рівень освітньо-наукової підготовки здобувачів вищої освіти шляхом ознайомлення їх з колом актуальних педагогічних проблем та озброєння принципами наукового підходу до постановки, оцінювання та їх вирішення (вміти обирати дослідницькі підходи, формулювати цілі і завдання власної діяльності);

– вдосконалити загально навчальні уміння з опрацювання та вивчення літературних педагогічних першоджерел (вміння здійснювати науковий огляд систематизованих першоджерел зі спеціальної освіти, користуватись прийомами швидкого, уповільненого, вибіркового та змішаного читання, засобами накопичення матеріалів в процесі критичного аналізу літератури зі спеціальної освіти);

– озброїти здобувачів ступеня доктора філософії знаннями щодо принципів, змісту та підходів до організації наукового пошуку, нормативних вимог щодо підготовки, експертизи та захисту дисертації на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії;

– формувати уміння планувати, організовувати та проводити наукове дослідження, оформлювати наукові тексти з дотриманням чинних стандартів, здійснювати контроль результатів власного наукового пошуку;

– формувати уміння і навички щодо комплексного використання дослідницьких методів (діагностичних та формуючих), розробки нових методів, виходячи із власної тематики, для вирішення практичних завдань освіти дітей з порушеннями психофізичного розвитку, особливими освітніми потребами, з інвалідністю;

– підготувати здобувачів вищої освіти до здійснення самостійного науково-педагогічного дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації зі спеціальної освіти/доповіді/наукової статті тощо; презентації результатів власного наукового дослідження на сучасному рівні з дотриманням академічної доброчесності;

– розвивати прогностичні уміння майбутніх фахівців, базуючись на їх емпіричному досвіді та отриманих знаннях; сприяти розвитку дослідницької, пізнавальної, самоосвітньої компетентностей;

– формувати під час освітнього процесу професійну майстерність, організаційно-методичні навички, вміння творчо використовувати результати вітчизняних та закордонних наукових досліджень в практиці навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальної; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
-------------------------------	--------	------	--------	-----------	-------	---------------------

Змістовий модуль 1. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті						
Тема 1. Предмет, завдання, цілі ОК. Актуальні й перспективні напрями наукових досліджень в сфері спеціальної та інклюзивної освіти. Характеристика науково-педагогічного дослідження	2,5	1	-	-	2	ІРС, УО
Тема 2. Особливості науково-дослідницької діяльності в сфері спеціальної та інклюзивної освіти	1,5		-	-	2	ІРС, УО
Тема 3. Нормативні аспекти досліджень у закладах спеціальної та інклюзивної освіти	3	-	1	-	2	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО /25
Тема 4. Методологія педагогічного дослідження.	3	-	1	-	2	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО /25
Тема 5. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження у сфері спеціальної та інклюзивної освіти	27,5	1	-	25	2	ІРС, УО
Тема 6. Збір, опрацювання, використання педагогічної інформації, яка залучається для вирішення професійних завдань фахівця спеціальної освіти	24,5		-	25	-	ІРС, УО
Тема 7. Робота зі спеціальною психолого-педагогічною літературою, періодикою, науковими публікаціями із спеціальної педагогіки та спеціальної психології	24,5	1	-	24	-	ІРС, УО
Тема 8. Підготовка і подання до друку виступів, доповідей, тез, статей за результатами проведених досліджень в сфері спеціальної та інклюзивної освіти	26,5		1	24	2	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО /25
Тема 9. Написання, оформлення та захист дисертації	4	1	1	-	2	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО /25
Всього годин/Балів	120	4	4	98	14	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі , відповідно до Положення

про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин												
Змістовий модуль 1. Методологія та методи науково-педагогічних досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті														
1	<p>Тема 5. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сформулювати підходи до визначення методології дослідження за визначеними науковими проблемами на прикладі теми своєї дисертації. На основі власного дослідження показати шляхи адаптації та диференціації психолого-педагогічних методів наукових досліджень до сфери спеціальної та інклюзивної освіти. Навести приклади. 	25												
2	<p>Тема 6. Збір, опрацювання, використання педагогічної інформації, яка залучається для вирішення професійних завдань фахівця спеціальної освіти.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Сформувати кілька гіпотез до теми своєї дисертації. Підготувати презентацію з корисними інтернет-ресурсами, відомостями про наукові установи тощо де фахівці спеціальної освіти можуть ознайомитися з актуальною науковою інформацією в сфері спеціальної та інклюзивної освіти. 	25												
3	<p>Тема 7. Робота зі спеціальною психолого-педагогічною літературою, періодикою, науковими публікаціями із спеціальної педагогіки та спеціальної психології.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Підготувати перелік фахових періодичних видань категорії Б за спеціальністю 016 Спеціальна освіта у вигляді таблиці. <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>№</th> <th>Назва видання</th> <th>Засновник видання</th> <th>Спеціальності</th> <th>Покликання на сайт</th> <th>Номер в реєстрі фахових видань</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table> <ol style="list-style-type: none"> Підібрати науково значущі джерела в мережі Інтернет відповідно до I розділу з теми своєї дисертації. Оформити списком. 	№	Назва видання	Засновник видання	Спеціальності	Покликання на сайт	Номер в реєстрі фахових видань							24
№	Назва видання	Засновник видання	Спеціальності	Покликання на сайт	Номер в реєстрі фахових видань									
4	<p>Тема 8. Підготовка і подання до друку виступів, доповідей, тез, статей за результатами проведених досліджень в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p><i>Завдання для самостійної роботи:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Підготувати тези за тематикою свого дослідження, обґрунтувати їхню структуру та зміст. 	24												

	2. Зареєструвати власний ORCID ID.	
	3. Створити власний профіль в Google Scholar Metrics.	
РАЗОМ:		98

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Методологія наукових досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті» здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 10), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ВОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ВОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань,

завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «[Кодексу академічної доброчесності](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2i%D1%82%D1%83_.pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом

відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 70 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел.адреса викладача для таких пропозицій: Sidoruk.Iryna@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань здобувачів ступеня доктора філософії з ОК «Методологія наукових досліджень у спеціальній та інклюзивній освіті» здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ступеня доктора філософії Волинського національного університету імені Лесі Українки за 100-бальною шкалою.

Оцінювання знань здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач ступеня доктора філософії може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач ступеня доктора філософії набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач ступеня доктора філософії набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Перелік питань, які охоплюють зміст програми ОК:

1. Спеціальна педагогіка та спеціальна психологія як сучасна наука.
2. Загальна характеристика психолого-педагогічних досліджень.
3. Особливості проведення науково-дослідної діяльності в спеціальній педагогіці та спеціальній психології.
4. Вимоги до проведення наукових досліджень у заклада спеціальної та інклюзивної освіти.

5. Проведення експериментальних досліджень у закладах спеціальної та інклюзивної освіти.
6. Оформлення документації при проведенні експерименту, документів про апробацію дослідження.
7. Поняття методу і методики науково-педагогічного дослідження, вимоги до них.
8. Характеристика методів дослідження у спеціальній педагогіці та спеціальній психології.
9. Загальне поняття методології. Типи та рівні методології в педагогічних дослідженнях.
10. Принципи організації педагогічного дослідження.
11. Організація педагогічного дослідження: логіка і структура, його науковий апарат.
12. Урахування психофізичних особливостей осіб з особливими освітніми потребами при проведенні наукових досліджень.
13. Зміст наукової діяльності аспіранта спеціальності 016 Спеціальна освіта.
14. Робота з нормативними документами в галузі освіти, професійно значущими літературними джерелами, періодичними виданнями з спеціальної педагогіки та спеціальної психології.
15. Оформлення бібліографії.
16. Поняття наукових публікацій, їх функції, основні види, вимоги до наукових публікацій.
17. Поняття та принципи академічної доброчесності.
18. Методика підготовки та оформлення публікації.
19. Наукові конференції, семінари, круглі столи з проблем спеціальної та інклюзивної освіти.
20. Підготовка доповіді, повідомлення.
21. Вимоги до змісту і структури дисертації.
22. Оформлення дисертації.
23. Порядок захисту дисертації.
24. Мова і стиль наукової роботи.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів ступеня доктора філософії під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання	Правильність отриманих	Повнота та логічність	Наявність висновків та ілюстративних	Презентація (тощо) /бали
---------------------	------------------------	-----------------------	--------------------------------------	--------------------------

навчальних досягнень		відповідей/бали		відповіді/бали		прикладів/бали			
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 10 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	4	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо	4	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обгрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**
	Дуже добре/ 9-8 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3,5	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	3,5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обгрунтовані висновки	2*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**
	Добре/ 7-6 балів	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**
	Задовільно /	частково розкриває зміст	2	частково відтворює	2	не завжди, але може навести	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена в</i>	0,5**

	5-4 бали	теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності		навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації		прикладі. Робить формальні висновки		довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	
	Достатньо/ 3-2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1,5	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5*/ 0,25**	презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів	0,2 5**
	Незадовільно/ 1-0 бали	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності	0,2 5**

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	

75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Миронова С., Михальська С. Науково-прикладні дослідження і проекти в спеціальній та інклюзивній освіті: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. 128 с.

2. Сидорук І. І. До проблеми формування термінологічної компетентості здобувачів вищої освіти зі спеціальності 016 спеціальна освіта. Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти. *Збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (16-19 травня 2024 р., Луцьк) / за заг. ред. проф. І.Б. Кузави / І. М. Брушневська, Г. О. Гац, Н.С. Карабанова, З. С. Мацюк, В.Ф. Сергеева, І.І. Сидорук, Л. П. Стасюк, Луцьк, 2024. С. 251-254.*

3. Сидорук І. І. Основи науково-педагогічних досліджень у спеціальній освіті. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1592> (Електронний освітній ресурс: рекомендовано науково-методичною радою Університету, протокол № 6 від 23 лютого 2022 р.).

4. Ярошук Л. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Saarbrücken-Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Неформальна освіта:

1. <https://ippo.com.ua>
2. <https://osvita.diiia.gov.ua/>
3. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
4. <https://vseosvita.ua/>
5. <https://vumonline.ua/>
6. <https://www.ed-era.com/>

Інтернаціоналізація:

1. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
2. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>
3. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>